

статей, джерелом формування яких є чистий прибуток (резервний капітал, нерозподілений прибуток), тем обґрунтовані висновки.

Діагностику відповідності типу фінансової стійкості доцільно проводити шляхом порівняння рекомендованих значень (позитивне, або від'ємне значення) з фактичними результатами на певні дати у динаміці. Для цього слід виокремити наступні показники: власний оборотний капітал; наявність власних оборотних коштів; надлишок (+), брак (-) власних оборотних коштів; надлишок (+), брак (-) загальної величини основних джерел коштів для формування запасів і витрат.

Інтерпретація цих показників при діагностиці наступна:

1) Власний оборотний капітал, обов'язкове позитивне значення.

2) а) Надлишок власних оборотних коштів (+) – це відповідає абсолютному типу фінансової стійкості;

б) Брак (-) власних оборотних коштів – це може відповідати нормальному типу фінансової стійкості.

3) а) Надлишок загальної величини основних джерел коштів для формування запасів (+) може відповідати наступним типам фінансової стійкості: абсолютна, нормальна, нестійкий фінансовий стан;

б) брак загальної величини основних джерел коштів для формування запасів (-) відповідає тільки критичному фінансовому стану.

Список використаних джерел

1. Ковалев, В. В. Финансовый анализ: методы и процедуры / В. В. Ковалёв. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 559 с.
2. Бухгалтерский анализ: (Рекомендовано Институтом банковского дела) / Пер. с англ. С.М. Тимачева; од ред. М.А. Гольцберга, Л.М. Хасан-Бек. – К. : Торгово-издательское бюро ВНУ, 1993. – 427 с.
3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 / Перекл. з англ. за ред. С.Ф.Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000. – 1272 с.

Лазаришин А.В.

аспірант кафедри економічної кібернетики,

Національний університет водного господарства та природокористування,

м. Рівне, Україна

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ SWOT-АНАЛІЗУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Важливим методичним інструментом який дозволяє чітко ідентифікувати можливі ризики і загрози для автотранспортних підприємств є SWOT-аналіз. Визначення сильних і слабких сторін автотранспортного підприємства, можливостей і загроз з боку зовнішнього середовища слугують вагомою інформаційною базою для формування або перегляду (уточнення) стратегій розвитку автотранспортних підприємств.

У таблиці 1 наведено SWOT-аналіз діяльності типового автотранспортного підприємства.

Традиційна методика SWOT-аналізу, що використовується для потреб інформаційного забезпечення стратегічного управління, передбачає виконання таких етапів дослідження:

1. Визначення сильних і слабких сторін підприємства у розрізі інформаційних потреб маркетингової, виробничої, фінансової та організаційної стратегій.

2. Ідентифікація можливостей і загроз зовнішнього середовища підприємства.
3. Формування матриці SWOT-аналізу.

4. Визначення або адаптація пріоритетної корпоративної (ділової) стратегії, а також адаптація маркетингової, виробничої, фінансової та організаційної стратегій.

Відповідно до результатів SWOT-аналізу визначаються проблемні питання, загрози і слабкі сторони підприємства.

О.С.Воронко до потенційних внутрішніх слабких сторін відносить відсутність чіткого стратегічного напрямку розвитку, застаріле обладнання, низьку прибутковість, брак управлінського таланту і вміння, відсутність певних здібностей і навичок у ключових сферах діяльності, внутрішньовиробничі проблеми, відставання у сфері досліджень і розробок, занадто вузький асортимент продукції, недостатній імідж на ринку, погану збутову мережу, незадовільну організацію маркетингової діяльності, нестачу коштів на фінансування необхідних змін у стратегії, вищу, ніж у головних конкурентів, собівартість продукції та інші [2, с.58].

У свою чергу, В.І. Шевченко та Ю.А. Паламарчук всі проблеми автотранспортного підприємства поділяють на наступні групи:

1 група. Загроза банкрутства – зростання боргів, великі витрати, зниження обсягу послуг, що надавалися підприємством.

2 група. Незадовільна фінансова система – відсутність фінансової політики, слабкий контроль за фінансами, надзвичайно великі витрати.

3 група. Відсутність ефективної системи управління – відсутність сильної управлінської ланки, відсутність чіткої програми виходу з кризи, відсутність комплексного планування та прогнозування, повільність структурної перебудови, недостатня економічна самостійність підрозділів, порушення в забезпеченні надання послуг.

4 група. Проблеми маркетингу – орієнтація на попит, недостатньо гнучка асортиментна політика, необхідність підвищення споживчої якості послуг, що надає підприємство, необхідність реорганізації служби маркетингу, необхідність створення нової продукції (послуг) та технології під неї.

5 група. Виробничо-технічні проблеми – велика частка старого обладнання, недостатнє впровадження нових технологій під існуючі послуги, відсутність нових технологій під нові послуги.

6 група. Проблеми управління персоналом – незацікавленість в результатах, погіршення соціально-психологічного клімату, необхідність в балансі інтересів, недостатній розвиток персоналу, навчання, стажування [1, с.264-265].

Таблиця 1

SWOT-аналіз діяльності типового автотранспортного підприємства¹⁸

Сильні сторони	Можливості
<ul style="list-style-type: none"> - «Вбудованість» в логістичні процеси суб'єктів господарювання; - надання споживачам повного комплексу транспортних послуг; - висока динаміка (оперативність) надання транспортних послуг; - наявність конкурентних переваг; - потужна ремонтно-технічна інфраструктура; - кваліфікований кадровий склад. 	<ul style="list-style-type: none"> - Диверсифікація видів діяльності; - розвиток інфраструктури ринку транспортних послуг; - швидка переорієнтація відповідно до потреб споживачів; - великий асортимент послуг; - зростання частки послуг автотранспорту на ринку транспортних перевезень; - високий рівень оперативного реагування на потреби ринку; - вихід на міжнародний ринок автоперевезень.

¹⁸ доповнено автором з використанням [1, с.263-266].

Слабкі сторони	Загрози
<ul style="list-style-type: none">- Високий рівень спрацювання рухомого складу;- застаріле устаткування;- недостатнє пристосування до кон'юнктури ринку транспортних послуг;- вузький перелік транспортних послуг;- недостатній рівень соціальної захищеності персоналу;- відсутність програми розвитку персоналу (навчання, підвищення кваліфікації, стажування);- недостатній рівень екологічної діяльності.	<ul style="list-style-type: none">- Негативні соціально-політичні зміни;- негативна макроекономічна ситуація;- несприятливі зміни в законодавстві;- втрата споживачів;- високий рівень конкуренції;- «витік» кваліфікованих кадрів.

Однак вона потребує удосконалення, так як з'явилися нові об'єкти стратегічного управління, щодо яких необхідна аналітична інформація. Також потрібно визначити перелік фінансових і нефінансових показників у розрізі:

- релевантного аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту;
- репрезентативного аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту.

Використання удосконаленої методики SWOT-аналізу дозволить, на нашу думку, автотранспортним підприємствам посилити дієвість стратегічного управління з урахуванням сильних і слабких сигналів інформаційної підсистеми аналітичного забезпечення.

Список використаних джерел

1. Шевченко І.В. Забезпечення стратегічного управління на втотранспортних підприємствах / Шевченко І.В., Паламарчук Ю.А. // Вісник Хмельницького національного ун-ту. – 2011, № 3. – Т.3. – С.263-266.
2. Воронко О.С. Особливості SWOT-аналізу в управлінні підприємством / О.С. Воронко // Розвиток соціально-економічних систем в геоелектрономічному просторі: теорія, методологія, організація обліку та оподаткування: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 11-12 травня 2017 р. (ТНТУ ім. І. Пулюя, м. Тернопіль). – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А. – 2017. – С.57-58.

Лазаришина І.Д.

д.е.н., професор,

завідувач кафедри обліку та аудиту,

Національний університет водного господарства та природокористування,

м. Рівне, Україна

МЕТОД ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Економічний аналіз як наукова діяльність є формою суспільної свідомості і діяльності людини, спрямованою на пізнання і перетворення об'єктивної економічної реальності. Реалізація такого пізнання можлива через метод економічного аналізу. Дослідженню методу економічного аналізу приділяється значна увага вчених – аналітиків - С.Б. Барнгольц, О.М. Волкової, М.І. Горбатка, В.М. Івахненка, І.І. Каракоза, В.В. Ковальова, М.Я. Коробова, В.С. Львовичкіна, М.П. Любушина, Є.В. Мниха, О.В. Олійник, В.В. Осмоловського, І.М. Парасій-Вергуненко, В.К. Савчука, В.І. Самборського, М.Г. Чумаченка, С.І. Шкарабана та інших.

Формулюючи зміст методу економічного аналізу, більшість вчених відмічають як найважливішу його рису діалектичний метод пізнання. Варто погодитися з цим підходом. Чітко